

УДК 657.1

КЛАСИФІКАЦІЯ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ПТАХІВНИЦТВА В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

О.А. Рибаківа
аспірант

Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана

Проаналізовано визначення поняття «біологічний актив» та запропоновано його класифікацію для цілей бухгалтерського обліку. Це, в свою чергу, вплине на організацію та методистику синтетичного та аналітичного обліку біологічних активів та витрат на їхнє виробництво на птахівничих підприємствах.

Ключові слова: біологічний актив, довгострокові та поточні біологічні активи, основна продукція, побічна продукція, облік.

Галузь птахівництва відіграє важливу роль в економіці нашої країни та життєдіяльності її населення, а важливим елементом у забезпеченні сприятливого економічного середовища є нормативна база, яка визначає умови формування інформаційного забезпечення в цій галузі.

Після впровадження П(С)БО 30 «Біологічні активи» з'явився новий термін — «біологічні активи», який раніше не застосовувався, а тлумачення його не було. Облік господарської діяльності птахівничих підприємств регламентувався галузевими документами міністерств і відомств. Тому нові методологічні засади бухгалтерського обліку спричинили певні ускладнення облікової роботи в цій галузі, виникли нові питання в практичній діяльності птахофабрик, які необхідно вирішити.

Вагомий внесок у вивчення обліку біологічних активів внесли такі науковці: В.Г. Лінник, М.М. Коцупатрій, Н.Я. Дем'яненко, В.М. Жук, В.Б. Масаковський та інші, але біологічні активи — питання, яке досліджене недостатньо.

У цій статті розглянуто дослідження класифікації біологічних активів тваринництва (зокрема в галузі птахівництва) для цілей бухгалтерського обліку та їхній вплив на організацію аналітичного обліку витрат на біологічні перетворення й оприбуткування продукції.

Облік на птахівничих підприємствах має певні особливості, пов'язані з технологією вирощування біологічних активів, основною та побічною продукцією, що і є основою цієї галузі.

Виокремлення біологічних перетворень на птахівничих підприємствах в обліково-економічну категорію є важливим етапом у розвитку системи бухгалтерського обліку галузі.

Відповідно до П(С)БО 30 «Біологічні активи», біологічний актив — це тварина або рослина, яка в процесі біологічних перетворень

здатна давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди [1].

Біологічний актив при управлінні ним людиною приносить економічні вигоди від його використання, хоча досить важливим є акцент на його природне походження і функціонування, яке можливе і відбувається лише за умов впливу біологічних законів.

Тому більш узагальненим і точним вважаємо таке визначення: «Біологічний актив — це сукупність живих організмів, які під впливом певних генетичних процесів їхньої зміни: росту, виробництва, відтворення та дегенерації здатні продукувати додаткові біологічні активи чи продукцію (готову для споживання чи придатну для подальшого перероблення), а також у процесі їхнього використання можуть давати іншу потенційну користь для населення і бути джерелом національного багатства країни».

Серед основних ознак біологічних активів найважливішою є його здатність до біологічних перетворень, які приносять такі результати:

- під час росту біологічного активу поліпшується його якість та/або збільшується його маса;
- у процесі виробництва утворюється продукція, придатна для споживання чи перероблення;
- у процесі відтворення біологічні активи самовідтворюються та/або репродукують інші (собі подібні);
- у процесі дегенерації погіршується їхня якість та/або зменшується фізична маса.

Для підприємств, що займаються виробництвом продукції птахівництва, така категорія, як біологічний актив, є новою. У процесі бухгалтерського обліку на птахівничих підприємствах птиця є біологічним активом, а біологічним перетворенням — ріст птиці. Це пояснюється тим, що основною ознакою біо-

логічного активу є його здатність до біологічної трансформації, що включає процеси росту, виробництва і відтворення, які приводять до якісних та кількісних змін біологічного активу.

Біологічні активи птахівництва за своїми характеристиками досить різноманітні, про що свідчить їхня велика кількість. Для цілей бухгалтерського обліку виділяють дві категорії біологічних активів: поточні, які використовуються протягом періоду, що не перевищує 12 місяців; та довгострокові, які використовуються понад 12 місяців.

У працях науковців є достатня кількість кваліфікаційних ознак, за якими виділяють ті чи інші біологічні активи. Так, П.М. Кузьмович [4] виділяє такі: за строком використання; за характером відображення амортизації; за правом власності. О.В. Богданюк [5] класифікує всі біологічні активи за екологічною чистотою, тобто виокремлює біологічні активи, вирощені за традиційною та за екологічно безпечною технологією. Остання досить актуальна на сьогоднішній день, коли використання стимуляторів росту стало популярним явищем у галузі птахівництва. І.В. Замула [6], також керуючись екологічними аспектами, виділяє чисті біологічні активи, традиційні біологічні активи та генномодифіковані організми. Вагомим критерієм у виділенні класифікаційних ознак є час, за яким В.М. Жук [7] виділяє поточні, довгострокові та незрілі біологічні активи. Враховуючи всі особливості галузі, нами було удосконалено і розширено класифікацію біологічних активів за такими класифікаційними ознаками: за спрямуванням; за способом використання; за періодом участі в господарському процесі; за віковими групами; за методикою оцінювання їхньої вартості; за строком використання; за характером відображення амортизації; за правом власності; залежно від мети використання; за метою управління ризиками.

Запропоновану класифікацію птиці як біологічного активу подано на рис. 1.

Класифікація біологічних активів птахівництва впливає на організацію аналітичного обліку витрат на біологічні перетворення (об'єктів обліку витрат) та оприбуткування продукції. Виділення молодняку курей та ремонтного молодняку птиці ячного напрямку зумовлено відповідними технологічними процесами, а саме молодняк курей вирощують для переведення його в промислове стадо, а ремонтний молодняк — для забезпечення сталої кількості голів у батьківському стаді. Об'єктом обліку витрат птиці м'ясного напрямку виділяємо лише ремонтний молодняк, оскільки вирощування м'ясних курчат бройлерів не потребує ремонтного молодняку (рис. 2).

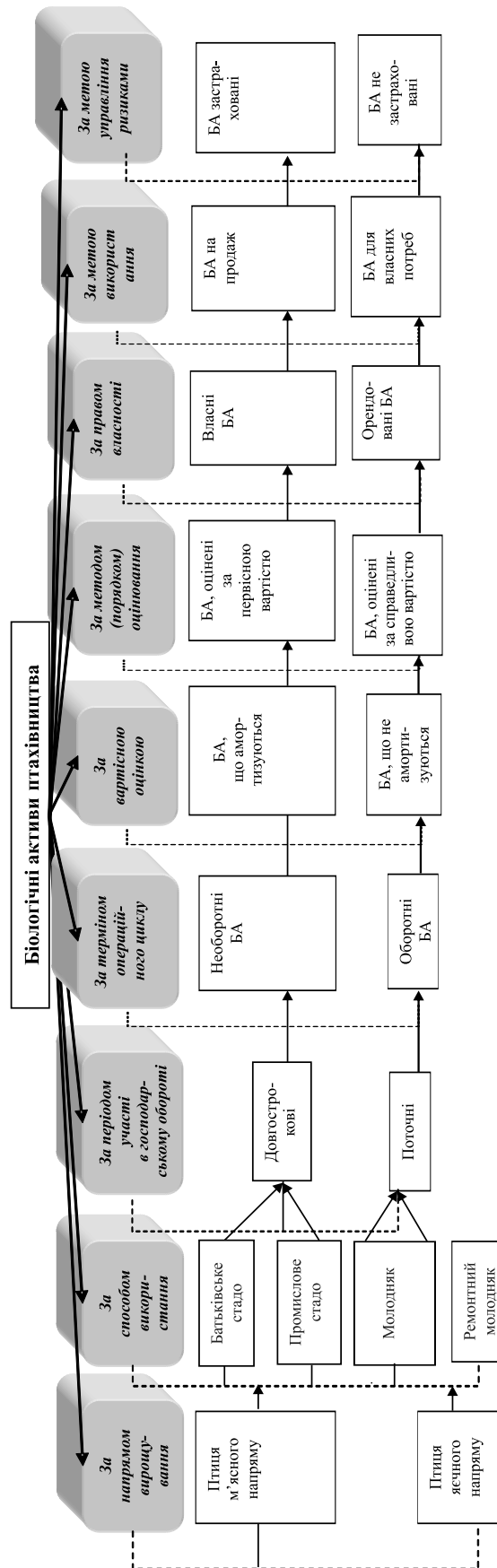

Рис. 1. Класифікація біологічних активів у птахівництві

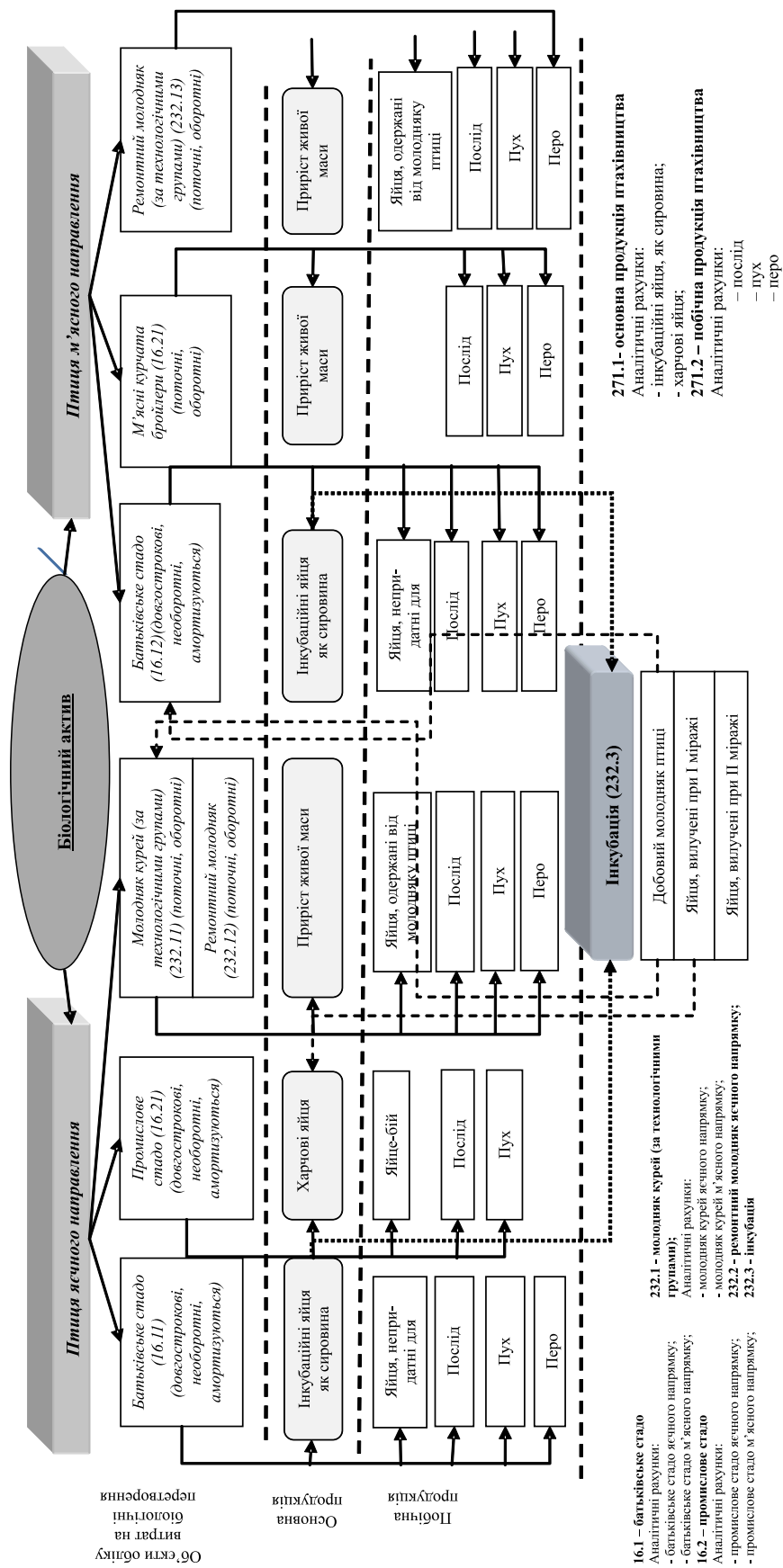

Рис. 2. Класифікація біологічних активів птахівництва для цілей бухгалтерського обліку та її вплив на організацію аналітичного обліку витрат на біологічні перетворення та оприбуткування продукції

Розглянуті класифікації виступають передумовою для вдосконалення аналітичного й синтетичного обліку біологічних активів птахівництва та дають можливість сформулювати загальну інформацію про їхні види для прийняття ефективних управлінських рішень і забезпечення інформаційних потреб менеджерів.

Класифікацію біологічних активів та порядок отримання основної й побічної продукції у птахівництві наведено на рис. 2.

ВИСНОВКИ

На підставі проведених досліджень пропонуємо класифікацію біологічних активів птахівництва. Вона дасть змогу підприємствам, що виробляють продукцію птахівництва, поліпшити організацію та методику синтетичного й аналітичного обліку таких активів і витрат на їхнє виробництво.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. П(С)БО 30 «Біологічні активи», затверджене наказом Міністерства фінансів України 18 листоп. 2005 р. за № 790.

2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів, затверджені наказом Міністерства фінансів України 29 груд. 2006 р. за № 1315.
3. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджені наказом Міністерства аграрної політики України 18 трав. 2001 р. за № 132.
4. Большой экономический словарь / Ред. А.Н. Азрилиян. — М.: Ин-т новой экономики, 2002. — 1280 с.
5. Андрющенко Н. С. Суть і значення витрат: історичний аспект / Н. С. Андрющенко // Економічна теорія та історія економічної думки. — 2007. — № 5. — С. 3–7.
6. Бірюк О.Г. Документальне оформлення виробництва і виходу продукції садівництва / О.Г. Бірюк, О.Ю. Смольська // Проблеми економіки. — 2014. — № 2. — С. 224–229.
7. Жук В.М. Нові методологічні засади обліку сільськогосподарської діяльності та проблеми практичного застосування П(С)БО 30 «Біологічні активи» / В.П. Жук // Облік і фінанси АПК. — 2006. — № 6. — С. 34–42.

УДК 338 (477)

СУЧАСНИЙ СТАН НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ОБ'ЄКТІВ ПРИРОДО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Р.Г. Махінько
аспірант

ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України»

На основі проведеного аналізу наукової літератури та чинної нормативно-правової бази розкрито основні аспекти нормативно-правового забезпечення оцінювання інвестиційної привабливості об'єктів природно-заповідного фонду України в умовах сьогодення, детально охарактеризовано основні нормативні акти в цій сфері. Розкрито роль кожного з ключових нормативно-правових актів забезпечення нормативного регулювання інвестицій у вітчизняні об'єкти природно-заповідного фонду, визначено ключовий спектр існуючих тут проблем.

Ключові слова: нормативно-правове забезпечення, нормативні акти, інвестиційна привабливість, об'єкти природно-заповідного фонду України, оцінювання інвестиційної привабливості, сучасні умови.

Об'єкти природно-заповідного фонду є одним з основних національних надбань України, що має високий рівень економічної привабливості. Саме вони в сучасних умовах є основою становлення та розвитку в Україні потужної туристської індустрії в частині «зеленого туризму». Враховуючи суспільно-економічну ситуацію в країні (практично повний занепад

важкої промисловості, відсутність потужного інформаційного сектора економіки та орієнтація держави фактично на аграрне виробництво), досліджувана ланка національної економіки є однією з найперспективніших. Вона породжує зацікавленість інвесторів у вкладанні певних ресурсів у цю сферу. Проте сам процес інвестування являє собою досить складний меха-